Państwowa Szkoła Muzyczna I stopnia
im. Grażyny Bacewicz w Nowej Soli

Szkolny program
wychowawczo- profilaktyczny
rok szkolny 2026/2027

Podstawa prawna

Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo Oświatowe (Dz. U. z 2017 r. poz. 59 z późn. zm.).
Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 18 sierpnia 2015 r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii (Dz. U. z 2015 r. poz. 1249).
Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 22 stycznia 2018 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii (Dz. U. z 2018 r. poz. 214).
Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 lutego 2017 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły I stopnia, szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy oraz szkoły policealnej (Dz.U. z 2017 r. poz. 356).
Rozporządzenie Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 6 września 2017 r. w sprawie podstaw programowych kształcenia w zawodach szkolnictwa artystycznego w publicznych szkołach artystycznych (Dz.U. z 2017 r. poz. 1793).
Rozporządzenie Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 6 września 2017 r. w sprawie ramowych planów nauczania w publicznych szkołach i placówkach artystycznych (Dz.U. z 2017 r. poz. 1763).
Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz.U. z 2017 r. poz. 1591).
Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie i zagrożonych niedostosowaniem społecznym (Dz.U. z 2017 r. poz. 1578).
Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 5 września 2017 r. w sprawie szczegółowych zadań wiodących ośrodków koordynacyjno-rehabilitacyjno-opiekuńczych (Dz.U. z 2017 r. poz. 1712).
Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 7 września 2017 r. w sprawie orzeczeń i opinii wydawanych przez zespoły orzekające działające w publicznych poradniach psychologiczno-pedagogicznych (Dz.U. z 2017 r. poz. 1743).

CZĘŚĆ I - teoretyczna

Główne założenia programu wychowawczo- profilaktycznego

Program wychowawczo-profilaktyczny przyjmuje następujące założenia:

- Rodzice lub prawni opiekunowie pozostają pierwszym i najważniejszym źródłem wychowania dziecka.
- Szkoła wspiera rodziców w procesie wychowawczym, respektując prawo dziecka do życia i rozwoju w atmosferze pokoju, wolności, równości oraz poszanowania ludzkiej godności.
- Nauczyciel pełni równocześnie funkcję dydaktyka, doradcy, przewodnika i osoby stanowiącej pozytywny autorytet, pomagając uczniowi rozwijać się w sposób harmonijny. Jego działania obejmują nauczanie, wychowanie i opiekę.

Cele ogólne wychowania

Najważniejszym zadaniem wychowania w szkole jest wspieranie wszechstronnego rozwoju młodego człowieka, a w szczególności:

- przygotowanie ucznia do odpowiedzialnego podejmowania zadań związanych z przyszłym życiem zawodowym i społecznym;
- budowanie szacunku do uczciwej pracy, wiedzy i wysiłku potrzebnego do jej zdobywania oraz rozwijanie czujności wobec zachowań noszących znamiona korupcji;
- kształtowanie przekonania, że rozwój osobisty i uczenie się są procesami trwającymi przez całe życie;
- pokazywanie uczniowi różnorodnych, zgodnych z normami społecznymi dróg zdobywania wiedzy, umiejętności i doświadczeń;
- troska o harmonijny rozwój emocjonalny i duchowy;
- towarzyszenie uczniowi w podejmowaniu dojrzałych decyzji moralnych i porządkowaniu własnego systemu wartości;
- rozwijanie umiejętności wyznaczania realnych celów oraz planowania sposobów ich osiągania;
- rozwijanie kultury osobistej, przybliżanie dziedzictwa kulturowego i wzmacnianie więzi z ojczyzną;
- wykorzystywanie muzyki jako przestrzeni wychowania, a także rozwijanie samodzielności, pomysłowości i wrażliwości artystycznej;
- uczenie odpowiedzialnego i świadomego posługiwania się słowem;
- kształtowanie szacunku do dobra wspólnego i cudzej własności oraz przestrzegania zasad przyjętych przez społeczność szkolną;
- promowanie troski o własne zdrowie i odpowiedzialnego stosunku do środowiska naturalnego;

Profilaktyka jest rozumiana jako wspieranie ucznia w pokonywaniu trudności, które mogą zakłócać jego prawidłowy rozwój i zdrowe funkcjonowanie, a także jako działania ograniczające czynniki sprzyjające powstawaniu niekorzystnych zachowań.

Program profilaktyczny opiera się na rozpoznaniu potrzeb rozwojowych uczniów, uwarunkowań środowiska szkolnego i lokalnego oraz zmian zachodzących w życiu społecznym. Jego istotą jest osłabianie czynników ryzyka i jednoczesne wzmacnianie zasobów oraz czynników chroniących.

Priorytety wychowawczo-profilaktyczne na rok szkolny 2026/2027

Priorytet nr 1: Organizacja w szkołach działań wspomagających procesy uczenia się

Szkoła wspiera wszystkich uczniów w rozwijaniu świadomego i skutecznego warsztatu pracy, z uwzględnieniem specyfiki równoległego kształcenia ogólnego i artystycznego. Działania obejmują rozwijanie umiejętności planowania, organizowania i monitorowania własnej pracy, koncentracji uwagi, skutecznego zapamiętywania, zarządzania czasem, przygotowywania się do sprawdzianów i egzaminów oraz radzenia sobie z przeciążeniem obowiązkami. Treści te są wprowadzane w ramach godzin wychowawczych, bieżącej dydaktyki oraz – w uzasadnionych przypadkach – zajęć rozwijających umiejętność uczenia się.

Priorytet nr 2: Podejmowanie działań związanych z przeciwdziałaniem cyberprzemocy i przemocy rówieśniczej

Szkoła systematycznie monitoruje przestrzeganie zasad bezpieczeństwa i wzajemnego szacunku, rozpoznaje przejawy przemocy rówieśniczej i cyberprzemocy oraz przypomina uczniom, w jaki sposób i komu mogą zgłaszać hejt, wykluczanie, ośmieszanie, rozpowszechnianie kompromitujących materiałów i inne formy krzywdzenia. Nauczyciele doskonalą kompetencje w zakresie rozpoznawania symptomów przemocy i znajomości procedur interwencyjnych, a szkoła współpracuje z rodzicami w zakresie bezpiecznego korzystania z Internetu i reagowania na niepokojące zachowania.

Priorytet nr 3: Podejmowanie działań z zakresu przeciwdziałania uzależnieniom behawioralnym i innym

Działania profilaktyczne obejmują uzależnienia od substancji oraz uzależnienia behawioralne, w szczególności problemowe korzystanie z Internetu, mediów społecznościowych, smartfonów i gier cyfrowych, a także hazard i inne zachowania mogące prowadzić do utraty kontroli. Uczniowie poznają mechanizmy i objawy uzależnień, uczą się oceniać własne zachowania pod kątem ryzyka oraz rozpoznawać skutki przeciążenia informacyjnego i zjawiska FOMO. Szkoła monitoruje zmiany w funkcjonowaniu ucznia, takie jak zaniedbywanie obowiązków, ograniczanie zainteresowań, pogorszenie relacji, trudności z koncentracją, niewyspanie, obniżenie wyników lub silne reakcje emocjonalne po ograniczeniu dostępu do określonej aktywności.

Zadania szkoły i formy realizacji

1. Rozwój intelektualny ucznia

- rozpoznawanie indywidualnych uzdolnień, zainteresowań i możliwości ucznia oraz pomoc w ich rozwijaniu;
- pobudzanie uczniów do twórczego działania i podejmowania własnych prób artystycznych;
- zachęcanie do aktywności poprzez umożliwianie prezentowania efektów pracy i osiągnięć;
- tworzenie atmosfery sprzyjającej nauce oraz wykorzystywanie aktywizujących sposobów pracy podczas zajęć;
- organizowanie koncertów, konkursów, przeglądów i innych wydarzeń prezentujących dorobek uczniów;
- udzielanie wsparcia w trudnościach związanych z równoległym realizowaniem edukacji ogólnej i muzycznej;
- kształtowanie nawyku samodzielnej, regularnej pracy oraz umiejętności realistycznej oceny własnych postępów;
- otaczanie szczególną opieką uczniów o ponadprzeciętnych uzdolnieniach;
- udzielanie dodatkowego wsparcia uczniom, którzy napotykają trudności w nauce.

2. Rozwój emocjonalny ucznia

- dobieranie treści, metod i organizacji pracy do indywidualnych możliwości psychofizycznych oraz emocjonalnych ucznia;
- pomaganie uczniom w rozpoznawaniu, rozumieniu i nazywaniu własnych uczuć oraz stanów emocjonalnych;
- tworzenie okazji do refleksji nad sobą, własnymi potrzebami, mocnymi stronami i obszarami wymagającymi rozwoju;
- udzielanie pomocy w sytuacjach niepowodzeń edukacyjnych oraz wzmacnianie wiary we własne możliwości;
- rozwijanie sposobów radzenia sobie z napięciem, stresem, trudnymi sytuacjami i tremą związaną z występami;
- kształtowanie wrażliwości estetycznej i umiejętności dostrzegania piękna;
- ukazywanie muzyki jako ważnego sposobu wyrażania przeżyć i rozwijania sfery duchowej;
- zapewnianie indywidualnego podejścia uczniom, którzy potrzebują dostosowania metod i tempa pracy;
- wczesne dostrzeganie problemów rodzinnych oraz sytuacji związanych z zagrożeniem niekorzystnymi zjawiskami społecznymi i odpowiednie reagowanie;

3. Rozwój społeczny ucznia

- wykorzystywanie relacji nauczyciel–uczeń jako przestrzeni do modelowania właściwych zachowań społecznych;

- rozwijanie odpowiedzialności za własne obowiązki i podejmowane działania;
- zachęcanie do pomagania innym oraz angażowania się w inicjatywy na rzecz osób potrzebujących;
- budowanie więzi w społeczności szkolnej i tworzenie okazji do poznawania uczniów z innych klas;
- rozwijanie empatii poprzez wzajemną życzliwość, pomoc koleżeńską i szacunek wobec każdego człowieka;
- aktywizowanie uczniów do udziału w wydarzeniach kulturalnych szkoły i środowiska lokalnego;
- wspieranie pomysłów i inicjatyw podejmowanych przez młodzież;
- doskonalenie zasad kultury osobistej i odpowiedniego zachowania w różnych sytuacjach;
- przygotowanie do świadomego uczestnictwa w kulturze muzycznej zarówno w roli wykonawcy, jak i odbiorcy;
- kształtowanie postaw uczniów, którzy w przyszłości będą mogli aktywnie współtworzyć życie kulturalne swojego środowiska;
- stanowcze reagowanie na przejawy nieuczciwości, agresji, niszczenia mienia i innych zachowań naruszających zasady współżycia społecznego;
- budowanie partnerskiej współpracy z rodzicami, włączanie ich w życie szkoły i wzmacnianie więzi całej społeczności szkolnej;

4. Rozwój zdrowotny ucznia

- wyrabianie codziennych nawyków sprzyjających zdrowiu i dobremu samopoczuciu;
- zwracanie uwagi na właściwą sylwetkę i ergonomię podczas gry na instrumencie;
- kształtowanie prawidłowych nawyków ruchowych podczas rytmiki oraz reagowanie na pojawiające się nieprawidłowości postawy;
- uświadamianie, że nadmierny hałas i krzyk mogą niekorzystnie wpływać na zdrowie;
- utrwalanie dbałości o higienę osobistą oraz porządek i czystość w najbliższym otoczeniu.

5. Wychowanie patriotyczne

- kształtowanie szacunku wobec symboli państwowych i religijnych;
- rozwijanie postaw obywatelskich poprzez udział uczniów w wyborach i działalności Samorządu Uczniowskiego;
- uczenie świadomego, aktywnego kontaktu z polską kulturą i tradycją;
- wzmacnianie poczucia związku ze społecznością lokalną poprzez uczestnictwo w wydarzeniach i przedsięwzięciach regionalnych;
- budowanie więzi ucznia ze szkołą i wzmacnianie poczucia przynależności do jej społeczności;
- przybliżanie wartości, które współtworzyły polską kulturę i tradycję narodową;
- poznawanie dorobku wybitnych polskich muzyków i znaczenia ich twórczości dla kultury.

W ramach realizacji priorytetów szkoła wzmacnia współpracę z rodzicami w zakresie wspierania uczniów w organizacji nauki, bezpiecznego korzystania z Internetu i reagowania na przemoc oraz rozpoznawania sygnałów mogących wskazywać na rozwijające się uzależnienia behawioralne.

Współpraca rodziców i szkoły w zakresie działalności wychowawczej

Współpraca szkoły z rodzicami opiera się na:

- zapoznawaniu rodziców z programami, regulaminami i innymi dokumentami obowiązującymi w szkole oraz ich akceptowaniu;
- przekazywaniu opinii, propozycji i uwag dotyczących pracy wychowawczej z uwzględnieniem zasad określonych w Statucie Szkoły;
- wspólnym z nauczycielami planowaniu i realizowaniu działań wychowawczych;
- uzgadnianiu sposobów postępowania w sytuacjach naruszania przez uczniów zasad, dyscypliny lub regulaminów szkolnych;
- określaniu możliwych form wsparcia finansowego szkoły przez rodziców, m.in. przy wyjazdach na konkursy i wycieczki oraz przy zakupie nagród i materiałów dydaktycznych;
- wspólnym dbaniu o dobre postrzeganie szkoły i jej działań w środowisku lokalnym.

CZĘŚĆ II - praktyczna
Program wychowawczo - profilaktyczny
na rok szkolny 2026/2027

Na podstawie obserwacji funkcjonowania społeczności szkolnej wyodrębniono obszary, dla których określono cele realizowane poprzez zaplanowane formy działań wychowawczo-profilaktycznych.

Formy realizacji celów wychowawczo-profilaktycznych w roku szkolnym 2026/2027

Formy realizacji celów wychowawczo-profilaktycznych w roku szkolnym 2026/2027	**Cele wychowawczo- profilaktyczne**
Wyjazdy do filharmonii i teatru muzycznego	- budowanie motywacji do nauki i pracy poprzez bezpośredni kontakt z muzyką wykonywaną na żywo; - rozwijanie umiejętności świadomego odbioru wydarzeń muzycznych i kulturalnych; - stwarzanie uczniom okazji do lepszego poznawania własnych uzdolnień i zainteresowań.
Wybory do Samorządu Uczniowskiego – działalność Samorządu Uczniowskiego	- kształtowanie odpowiedzialności za powierzone zadania i decyzje; - przygotowywanie do aktywnego uczestnictwa w życiu obywatelskim z poszanowaniem wolności, współpracy i zasad sprawiedliwości.
Koncerty szkolne i środowiskowe	- zachęcanie uczniów do aktywności poprzez prezentowanie efektów własnej pracy; - włączanie uczniów w życie kulturalne szkoły i lokalnego środowiska.
Popisy klasowe	- motywowanie do systematycznej pracy poprzez możliwość pokazania własnych postępów i osiągnięć.
Koncert uczniów przygotowujących się do konkursów	- zapewnianie indywidualnego wsparcia uczniom rozwijającym szczególne uzdolnienia; - wzmacnianie motywacji poprzez publiczną prezentację przygotowanego repertuaru i osiągnięć.
Formy realizacji celów wychowawczo-profilaktycznych w roku szkolnym 2026/2027	**Cele wychowawczo- profilaktyczne**
Warsztaty instrumentalne **Szkolne konkursy i festiwale**	- tworzenie sytuacji, które pobudzają uczniów do systematycznego rozwijania umiejętności; - zachęcanie do refleksji nad własnym rozwojem i możliwościami; - sprzyjanie integracji uczniów z różnych klas i budowaniu kontaktów w społeczności szkolnej; - utrwalanie zasad właściwego zachowania i kultury osobistej.
Koncerty kolęd	- włączanie uczniów w tradycje i wydarzenia kulturalne szkoły oraz lokalnego środowiska.
Koncert uczniów klasy pierwszej	- dodawanie uczniom odwagi do prezentowania efektów pierwszego etapu nauki; - budowanie współpracy z rodzicami i włączanie ich w ważne wydarzenia szkolne.

Koncerty rekrutacyjne	- pokazywanie, że nauka muzyki może być źródłem satysfakcji i rozwoju; - tworzenie przestrzeni do prezentowania inicjatyw uczniowskich; - promowanie pozytywnych wzorców zaangażowania i pracy; - zachęcanie do przyszłego współtworzenia życia kulturalnego w środowisku lokalnym.
Dni otwarte szkoły, szkolny festyn	- umożliwianie uczniom aktywnego udziału w życiu kulturalnym szkoły i środowiska; - prezentowanie talentów i rezultatów pracy uczniów w szerszym gronie odbiorców.
Zajęcia warsztatowe z zaproszonymi gośćmi	- poszerzanie motywacji do nauki poprzez kontakt z osobami posiadającymi doświadczenie artystyczne; - sprzyjanie integracji i wymianie doświadczeń między uczniami; - tworzenie okazji do lepszego rozpoznawania własnych zainteresowań, emocji i możliwości.
Pożegnanie absolwentów szkoły	- wspieranie samodzielności i inicjatyw młodzieży przy organizowaniu ważnych wydarzeń; - wzmacnianie więzi między uczniami i budowanie poczucia wspólnoty szkolnej; - podkreślanie znaczenia systematycznej pracy i rozwoju muzycznego w drodze edukacyjnej.
Zajęcia rozwijające umiejętność uczenia się	- rozwijanie strategii skutecznego zapamiętywania i koncentracji uwagi; - uczenie planowania nauki, zarządzania czasem i monitorowania własnych postępów; - przygotowywanie do sprawdzianów i egzaminów oraz radzenie sobie z przeciążeniem obowiązkami; - wspieranie samodzielnej pracy z materiałem ogólnokształcącym i artystycznym.
Działania na rzecz bezpieczeństwa i przeciwdziałania przemocy rówieśniczej oraz cyberprzemocy	- przypominanie zasad bezpiecznych i odpowiedzialnych relacji rówieśniczych oraz korzystania z Internetu; - rozpoznawanie i zgłaszanie przemocy, hejtu, wykluczania, ośmieszania i innych form krzywdzenia; - monitorowanie poczucia bezpieczeństwa uczniów i respektowania norm szkolnych; - doskonalenie kompetencji nauczycieli i współpraca z rodzicami w zakresie reagowania na cyberprzemoc.
Profilaktyka uzależnień behawioralnych i innych	- edukowanie w zakresie uzależnień od substancji oraz uzależnień behawioralnych; - rozwijanie umiejętności rozpoznawania objawów utraty kontroli i oceny własnych zachowań; - przeciwdziałanie problemowemu korzystaniu z Internetu, mediów społecznościowych, smartfonów i gier cyfrowych oraz innym zachowaniom ryzykownym; - zwracanie uwagi na przeciążenie informacyjne, FOMO, niewyspanie, trudności z koncentracją i zaniedbywanie obowiązków.
Formy realizacji celów wychowawczo-profilaktycznych w roku szkolnym 2026/2027	**Cele wychowawczo- profilaktyczne**

Indywidualne zajęcia z nauczycielem instrumentu	- wykorzystywanie bezpośredniej relacji nauczyciel–uczeń do wzmacniania właściwych postaw społecznych; - pomaganie w rozumieniu własnych emocji i stanów psychicznych; - otaczanie opieką uczniów potrzebujących dodatkowego wsparcia; - wrażliwe reagowanie na trudności rodzinne i sytuacje zagrożenia niekorzystnymi zjawiskami społecznymi; - przeciwdziałanie zachowaniom nieuczciwym, agresywnym i destrukcyjnym; - dobieranie metod pracy do indywidualnych potrzeb ucznia; - wzmacnianie postaw patriotycznych; - promowanie zachowań sprzyjających zdrowiu; - utrwalanie zasad kultury osobistej; - udzielanie pomocy w trudnościach związanych z łączeniem edukacji ogólnej i muzycznej.
Pomoc w pokonywaniu trudności wynikających z łączenia edukacji ogólnej z muzyczną	- w uzasadnionych sytuacjach umożliwianie zmiany grup na zajęciach teoretycznych w celu lepszego dostosowania planu lekcji do potrzeb ucznia.

potrafi planować, organizować i monitorować własną naukę, dobierając skuteczne strategie uczenia się;

zna zasady bezpiecznego funkcjonowania w środowisku cyfrowym, rozpoznaje przemoc rówieśniczą i cyberprzemoc oraz wie, gdzie szukać pomocy;

rozpoznaje zagrożenia związane z uzależnieniami od substancji i uzależnieniami behawioralnymi, w tym problemowym korzystaniem z Internetu, mediów społecznościowych, smartfonów i gier cyfrowych, oraz potrafi reagować na niepokojące sygnały;

Efekt działań wychowawczo-profilaktycznych – sylwetka absolwenta

- odnosi się z szacunkiem do dziedzictwa kulturowego własnego kraju oraz innych narodów;
- zna i respektuje zasady kultury, etyki oraz prawa autorskiego;
- dysponuje wiedzą i umiejętnościami potrzebnymi do dalszego rozwoju instrumentalnego oraz świadomego uczestnictwa w życiu muzycznym;
- podejmuje zadania z wrażliwością artystyczną i dbałością o jakość wykonywanej pracy;
- potrafi porozumiewać się z innymi i współpracować w zespole;
- buduje relacje z innymi, opierając je na zaufaniu, szacunku i odpowiedzialności;
- wykazuje inicjatywę i jest gotowy do podejmowania samodzielnych działań;
- potrafi planować i organizować własną pracę;
- systematycznie doskonali posiadane umiejętności i rozwija swoje zainteresowania;
- umiejętnie korzysta z technologii informacyjno-komunikacyjnych;
- potrafi przewidywać możliwe następstwa własnych decyzji i działań;
- zna i stosuje sposoby pomagające radzić sobie ze stresem oraz napięciem emocjonalnym.

Program wychowawczo-profilaktyczny realizują nauczyciele PSM w ramach powierzonych im zadań i obowiązków wynikających z planu pracy szkoły oraz podczas wszystkich prowadzonych przez siebie zajęć.